

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МОН України
від 18.02.2008 р. № 94

**Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців)
у системі загальної середньої освіти**

1. Загальні положення

1.1. Державна підсумкова атестація учнів (вихованців) (далі - атестація) - це форма контролю за відповідністю освітнього рівня випускників загальноосвітніх навчальних закладів I, II, III ступенів, професійно-технічних і вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, що надають повну загальну середню освіту, відповідним навчальним програмам.

1.2. Зміст, форма й терміни атестації щорічно визначаються Міністерством освіти і науки України (далі - МОН).

Перелік предметів, з яких здійснюється атестація та звільнення від неї, визначається цим Положенням. Учням, які закінчили загальноосвітній навчальний заклад певного ступеня, видається відповідний документ:

після закінчення початкової школи - табель успішності;

після закінчення основної школи - свідоцтво про базову загальну середню освіту;

після закінчення навчального закладу системи загальної середньої освіти - атестат про повну загальну середню освіту.

1.3. Особам, які закінчили дев'ятий клас основної школи з навчальними досягненнями високого рівня (10, 11, 12 балів) за семестри, рік та атестацію, видається свідоцтво про базову загальну середню освіту з відзнакою.

Особам, нагородженим золотою або срібною медаллю, видається атестат з відзнакою про повну загальну середню освіту.

2. Проведення атестації

2.1. Атестація проводиться в загальноосвітніх навчальних закладах з навчальних предметів інваріантної частини Типових навчальних планів, затверджених МОН.

2.2. Випускникам навчальних закладів системи загальної середньої освіти за їх бажанням як атестація можуть бути зараховані результати зовнішнього незалежного оцінювання.

2.3. Результати атестації оцінюються за 12-балльною шкалою відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених МОН.

2.4. У додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестат про повну загальну середню освіту на підставі семестрових виставляються річні оцінки. Вони є підсумковими і виставляються незалежно від результатів атестації. Бали за атестацію виставляються окремо.

2.5. Учні (екстерни), які хворіли під час проведення атестації, зобов'язані подати медичну довідку, на підставі якої їм надається право пройти атестацію до початку нового навчального року.

2.6. Атестація включається у структуру навчального року.

3. Державні атестаційні комісії

3.1. Державні атестаційні комісії (далі - комісії) створюються в навчальних закладах місцевими органами управління освітою не пізніше ніж за два тижні до початку атестації: за освітній рівень початкової загальної середньої освіти - у складі: голови (керівник навчального закладу або його заступник) та вчителя, який викладає в цьому класі; за освітній рівень базової загальної середньої освіти - у складі: голови (керівник навчального закладу або його заступник) та членів комісії: учителя, який викладає предмет у цьому класі, та вчителя цього ж циклу предметів; за освітній рівень повної загальної середньої освіти - у складі: голови (керівник навчального закладу або його заступник) та членів комісії: учителя, який викладає предмет у цьому класі, та не менше двох інших членів комісії цього ж циклу предметів.

3.2. На голів комісій покладається відповідальність за об'єктивність проведення атестації та дотримання порядку її проведення.

3.3. Головою комісії не може бути керівник навчального закладу (його заступник), який викладає у цьому класі предмет, з якого проводиться атестація.

3.4. За наявності паралельних класів (груп) у навчальному закладі може бути створено декілька комісій з предмета.

3.5. Під час проведення атестації, крім членів комісії, можуть бути присутніми особи, уповноважені органами управління освітою.

3.6. Втручання в проведення атестації та визначення її результатів особами, які не є членами комісії, не допускається.

3.7. Результати атестації заносяться до протоколу встановленого зразка.

3.8. Протоколи комісій про результати атестації та матеріали атестації зберігаються 3 роки в загальноосвітньому навчальному закладі.

4. Атестація в початковій школі

4.1. У початковій школі атестації підлягають результати навчальної діяльності учнів четвертих класів з української мови (мова і читання) та математики.

4.2. У навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин можуть підлягати атестації результати навчальної діяльності з мови навчання (мова і читання).

4.3. Бали за атестацію з цих предметів виставляються за результатами підсумкових контрольних робіт. Зміст підсумкових робіт та порядок їх проведення рекомендуються МОН.

4.4. Річні оцінки, що є підсумковими, виставляються на підставі семестрових. З української мови (мова і читання) та математики при виставленні річної оцінки враховуються також результати підсумкових контрольних робіт.

4.5. Атестація результатів навчання з української мови учнів, які почали вивчати її в поточному навчальному році початкової школи, здійснюється за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють.

4.6. Педагогічна рада навчального закладу на підставі результатів навчальної діяльності учня ухвалює рішення про переведення його до основної школи.

5. Атестація в основній школі

5.1. Атестація в основній школі проводиться з п'яти предметів: української мови, математики, географії, біології, а також іноземної мови чи іншого гуманітарного предмета за вибором навчального закладу (у навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин атестація може проводитися з мови навчання) у формі, визначеній МОН (усне опитування, письмова робота, захист творчих робіт тощо), за збірниками завдань, затвердженими МОН. У загальноосвітніх навчальних закладах (класах, групах) з поглибленим вивченням предметів, спеціалізованих навчальних закладах, ліцеях, гімназіях, колегіумах таким предметом за вибором може бути той, що вивчався поглиблено.

5.2. Випускники основної школи загальноосвітніх навчальних закладів (класів, груп) з навчанням мовами національних меншин, які почали вивчати українську мову в поточному навчальному році, замість атестації з цього предмета можуть за заявою батьків або осіб, які їх замінюють, та рішенням педагогічної ради проходити атестацію з мови навчання.

6. Атестація у старшій школі

6.1. Атестація у старшій школі проводиться з чотирьох предметів: української мови (обов'язково), історії України (обов'язково), математики (обов'язково, крім класів філологічного, суспільно-гуманітарного, художньо-естетичного, спортивного напрямів) та одного або двох (для класів філологічного, суспільно-гуманітарного, художньо-естетичного, спортивного напрямів) предметів інваріантної складової навчального плану за вибором учнів. У загальноосвітніх навчальних закладах (класах, групах) з профільним навчанням може проводитись атестація з предмета за вибором відповідно до профільної підготовки. У навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин предметом за вибором може бути мова навчання.

6.2. Випускники старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів (класів, груп) з навчанням мовами національних меншин, які почали вивчати українську мову лише в поточному навчальному році, замість атестації з цього предмета можуть за заявою батьків або осіб, які їх замінюють, та рішенням педагогічної ради проходити атестацію з мови навчання.

7. Атестація екстернів

7.1. Можливість пройти атестацію й отримати відповідний документ про освіту за дозволом місцевого органу управління освітою мають екстерні, які:
не відвідують загальноосвітній навчальний заклад з різних причин;

отримали документ про відповідний рівень загальної середньої освіти за кордоном; мають бажання прискорено опанувати навчальний матеріал відповідного класу, ступеня навчання; не завершили навчання в навчальному закладі системи загальної середньої освіти; є іноземцями або особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

7.2. Громадяни України, які навчалися й отримали документ про відповідний рівень освіти за кордоном, з метою отримання документа державного зразка про базову або повну загальну середню освіту зобов'язані пройти атестацію екстерном.

За наявності міждержавної угоди про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту атестація екстерна не здійснюється, крім випадків, коли на атестації наполягає екстерн.

7.3. Заяви на проходження атестації від екстернів, батьків або осіб, які їх замінюють, приймає керівник навчального закладу з жовтня поточного навчального року, але, як правило, не пізніше ніж за три місяці до початку атестації.

7.4. Атестація проводиться в загальноосвітньому навчальному закладі, визначеному відповідним органом управління освітою.

7.5. Екстерни допускаються до атестації:
за курс початкової загальної освіти;
за курс базової загальної середньої освіти, якщо мають документ про відповідний рівень освіти;
за курс повної загальної середньої освіти, якщо мають свідоцтво про базову загальну середню освіту.

7.6. Адміністрація навчального закладу, в якому здійснюється атестація, зобов'язана ознайомити екстерна, батьків або осіб, які їх замінюють, з цим Положенням, порядком проведення атестації.

7.7. Екстерни можуть оцінюватися з одного або декількох предметів за один чи кілька класів у письмовій формі.

7.8. Перед атестацією проводиться річне оцінювання з предметів інваріантної частини навчального плану. Проходження річного оцінювання є передумовою для проходження екстерном атестації.

7.9. Рішення про допуск екстерна до атестації приймається педагогічною радою навчального закладу, затверджується наказом директора.

7.10. Річне оцінювання та атестацію екстерн проходить в одному навчальному закладі.

Підставою для атестації в іншому навчальному закладі є довідка з попереднього місяця її проходження, що підписується керівником навчального закладу, головою комісії і завіряється печаткою навчального закладу.

7.11. У разі незгоди екстерна, батьків або осіб, які їх замінюють, з результатами річного оцінювання чи атестації їм надається право оскаржити їх на загальних підставах.

7.12. Результати річного оцінювання та атестації екстерна фіксуються в окремому протоколі, у правому верхньому кутку якого зазначено: «Екстернат».

7.13. За результатами річного оцінювання та атестації на підставі рішення педагогічної ради, наказу керівника навчального закладу екстернам видаються табель, свідоцтво про базову загальну середню освіту або атестат про повну загальну середню освіту.

7.14. Екстерни, які пройшли атестацію за повну загальну середню освіту, золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні» та срібною медаллю «За досягнення у навчанні» не нагороджуються.

8. Атестація за результатами річного оцінювання, звільнення від атестації

8.1. Учні загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів для хворих дітей у період їх перебування в цих закладах, спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з наслідками поліоміеліту і церебральним паралічем, складними порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку, глухих і зі слабким слухом, сліпих і слабозорих, а також учні вечірніх (змінних) спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих і слабозорих, глухих і зі слабким слухом звільняються від атестації.

У додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестата про повну загальну середню освіту виставляються річні оцінки та робиться запис: «звільнений (а)».

8.2. Учням, які за станом здоров'я звільняються від атестації, необхідно подати такі документи:

- 1) заяву батьків учня або осіб, які їх замінюють;
- 2) довідку лікарсько-контрольної комісії, завірену печаткою лікувальної установи.

8.3. Підставою для звільнення від атестації є рішення педагогічної ради, на основі якого видається наказ керівника загальноосвітнього навчального закладу.

8.4. За рішеннями МОН, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки, охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій учні, які проживають у зонах стихійного лиха, можуть бути звільнені від атестації у випускному класі.

8.5. Учні випускних класів, які беруть участь у спортивних змаганнях, конкурсах, виставках, що мають статус міжнародних відповідно до чинного законодавства України й проходять під час атестації, звільняються від неї.

8.6. Учасники весняних відбірково-тренувальних зборів з підготовки до олімпіад, турнірів, змагань, конкурсів, які мають статус міжнародних, звільняються від атестації.

8.7. Учасники міжнародних предметних олімпіад та турнірів, конкурсів, переможці ІІІ та участники ІV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад звільняються від атестації з предметів, з яких вони стали переможцями (у відповідних випускних класах). У додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестата про повну загальну середню освіту виставляються річна та атестаційна оцінки з цих предметів 12 балів.

8.8. Переможці ІІ та учасники ІІІ етапів Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт Малої академії наук (у відповідних випускних класах) звільняються від атестації з предмета, з якого вони виконували науково-дослідницьку роботу. У додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту або атестата про повну загальну середню освіту виставляються річна та атестаційна оцінки з цих предметів 12 балів.

9. Апеляційні комісії. Подання та розгляд апеляцій

9.1. Для забезпечення об'єктивного проведення атестації створюються апеляційні комісії з кожного предмета в загальноосвітніх навчальних закладах та відповідних місцевих органах управління освітою.

9.2. Чисельність і склад апеляційних комісій затверджуються відповідно наказами керівників загальноосвітніх навчальних закладів та органами управління освітою.

9.3. Зауваження й пропозиції щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання результатів атестації, що проводилася в письмовій формі, можуть подаватися до шкільної апеляційної комісії протягом трьох робочих днів після оголошення результатів атестації; до районної (міської) апеляційної комісії - не пізніше трьох робочих днів після оголошення результатів розгляду шкільною апеляційною комісією.

9.4. Повторна атестація апеляційними комісіями не проводиться.

9.5. Матеріали атестації розглядаються апеляційними комісіями не більше трьох робочих днів після подання обґрунтованої заяви. Результати розгляду апеляції оформлюються відповідним протоколом, де виставляється відповідна обґрунтована оцінка.

9.6. Рішення районної (міської) апеляційної комісії є остаточним.

10. Контроль за дотриманням вимог проведення атестації

10.1. Контроль за дотриманням вимог організації та проведення атестації покладається на відповідні органи управління освітою.

10.2. Наслідки проведення атестації щорічно до 15 липня узагальнюються та аналізуються відповідними органами управління освітою.

10.3. Узагальнена інформація в МОН подається відповідними органами управління освітою до 1 серпня поточного року.

Директор департаменту
загальної середньої
та дошкільної освіти

О.В. Єресько